

Der foreligger paa Rigsdagens Bord Andragender fra Foreninger, dels i Byerne, dels paa Landet om, at Tilskuddet til de private Skoler maa blive forøget i samme Forhold som Statens Tilskud til den offentlige Skole, og at Tilskuddet maa gives i Forhold til, hvad der ydes til vedkommende Skoler pr. Barn, samt at der maa gives Kommunerne større Raaderum til at yde Tilskud til Skolerne, ligesom Statens Tilskud ikke skal være afhængigt af Kommunernes Tilskud. Jeg betragter denne Anmodning fra de private Skolers Side som meget beskeden og meget berettiget og mener, at naar Rigsdagen yder Tilskud til Skoleundervisningen, skal man ikke spørge, om vedkommende Skole er offentlig eller privat, men kun kræve de Betingelser opfyldte, som maa stilles i Henseende til Undervisningens Lavmaal. Der har tidligere fra Venstre været stillet Krav om Indførelse af flydende Skolepenge, og der kunde være Anledning for Udvalget til at tage under Overvejelse, om Tidspunktet dertil var inde. Jeg mener, at vi bør stille Kommunerne mere frit end hidtil med Hensyn til at yde Tilskud, og navnlig, at Statens Tilskud ikke bør være afhængigt af Kommunernes. Vi have ikke saa faa Eksempler paa, at en dygtigt ledet Friskole sparer Kommunen mange aarlige Udgifter til det offentlige Skolevæsen, og dog kan der i Kommunalbestyrelsen sidde et Flertal, som ikke vil yde denne Skole Anerkendelse. Jeg ved vel, at der er stillet Kultusministeren en Sum til Raadighed til Uddeling til disse Privatskoler, men vi have jo ingen Sikkerhed for i Fremtiden at have en Kultusminister, der vil vise de private Skoler den samme Velvillie som den nuværende.

Jeg vil hermed anbefale, at vi vedtage det foreliggende Forslag i Forbindelse med, at vi optage de Andragender om Understøttelse til de private Skoler til velvillig Behandling. Jeg tror, at der neppe er nogen af de Folkeskolelærere, der sidde som Medlemmer af dette Ting, der ikke finder, at disse Krav fra den private Skole ere berettigede, og vil være med til at fremme dem. Naar vi da støtte hinanden i at fremme de fælles Krav, er det mit Haab, at dette ogsaa i Befolkningen vil blive modtaget med Velvillie, og at det vil blive til Gavn for Skolens Arbejde og den Slægt, der skal bære Fremtiden og Udviklingen videre i vort Folk.

Formanden: Folketingsmanden for Viborg Amts 3die Valgkreds, der har bedt

om Ordet for tredie Gang under denne Forhandling, vil kun kunne faa Ordet med Tingets Samtykke. Hvis ingen gør Indsigelse, betragter jeg Samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Jensen-Knudstrup: Debatten er udtømt, og hele Tinget længes nu, saa vidt jeg kan se, efter Afslutning paa den lange Skoledebat. Jeg skal derfor slutte med nogle faa Bemærkninger, og jeg kan gøre dette saa meget mere, som det Foredrag, der blev holdt i Gaar af det ærede Medlem for Assens (Berntsen), var saa grundigt, at hvad der skulde gøres gældende fra min Side, er fremkommet fra det ærede Medlems Side. Jeg ønsker imidlertid ligesom at opsummere de Resultater, denne Debat har ført med sig. Jeg er vel tilfreds med Resultatet. Jeg tror, at denne Debat vil huskes i mange Kredse, og man vil søge tilbage til den for at notere, hvad der er kommet frem.

Først vil jeg understrege, at Debatten om den offentlige og den private Skole har godtgjort, at Venstre ligesom tidligere vil arbejde for en god offentlig Skole, men samtidig holde Plads aaben for den fri Skoles Virksomhed. Det er det gamle Venstrestandpunkt, der er fastholdt. Dernæst vil jeg fremdrage, at det er blevet klart, at Socialdemokraterne have lyst den absolutte Tvangsskole i Kuld og Køn. Det er nu tinglæst, det er blevet vitterligt, og det vil sent blive glemt. Jeg takker det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) for den klare Besked, han har givet om dette vigtige Punkt. Den absolutte Tvangsskole er altsaa Socialdemokratiets Maal. Partiet vil ikke tage Hensyn til Smaamandens Ret, men lade ham miste den dyrebare menneskelige Ret selv at kunne tage Bestemmelse om sine Børns Skolegang. Den rige klarer sig nok, for selv hvor den fri Skole ikke taales, vil der altid være Plads for Lærerkrafter inden Døre i Familiens egen Kreds. Saa vidt ville Socialdemokraterne ikke gaa, at de ville forbyde en Mand at holde en Lærerinde eller Lærer til Børnene hjemme. I saa Fald vilde man gaa videre paa Tvangsvejen, end Sejrherran gør i det erobrede Land. Og det kan man dog neppe tænke sig. Jeg sagde forleden Dag, at en saadan Ordning ophævede en af Personlighedens mest ukrænkelige Rettigheder. Det bliver en Konvertering af den personlige Afgørelse af aandelige Frihedsspørgsmaal til Flertalsafgørelse, men jeg skal ikke nu ved denne